

Αρείου Πάγου 1176/1978 (Τμ. Β')

Πηγή: ΕΔΚΑ ΚΑ' 1979, σελ. 94

Περίληψη: Αι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλίσεως της ΔΕΗ επί αιτήσεων παροχών αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Τα πολιτικά δικαστήρια έχουν εξουσίαν εν τω ελέγχω της νομιμότητος των διοικ. πράξεων να ερευνούν δια την ύπαρξιν αιτιολογίας. Δια να είναι πλήρης η αιτιολογία δέον να εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων εβασίσθη η κρίσις αυτών. Εν διαπιστώσει παρανομίας τα πολ. δικαστήρια έχουν εξουσίαν όπως ερευνούν περαιτέρω την υπόθεσιν υποκαθιστώντα την διοίκησιν, προς επανόρθωσιν του προσβληθέντος ιδιωτικού δικαιώματος δι' αποκαταστάσεως της ζημίας. Περίπτωσης λιγνιτωρύχου καταστάματος ανικάνου λόγω απασχολήσεώς του υπό συνθήκας όλως εξαιρετικής και ανωμάλους.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: ΝΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΣ

Εισηγητής: Ι. ΝΤΕΓΙΑΝΝΗΣ

Δικηγόροι: κ.κ. Μπλάτσιος, Π. Τόγκας

Επειδή εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1,4,8 και 37 του ν. 4491/1966 "περί ασφαλίσεως του Προσωπικού της ΔΕΗ" (ΦΕΚ α1), ως το άρθρον 4 ισχύει μετά την αντικατάστασίν του δια του άρθρου 16 του α.ν. 100/1967 (αρθ.142) προκύπτει ότι αι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλίσεως της ΔΕΗ, αι δεχόμεναι ή απορρίπτουσαι αίτησιν περί παροχής συντάξεως εις ησαφλισμένον παρά τη ΔΕΗ η οποία έχει αναλάβει την κοινωνικήν ασφάλισιν του Προσωπικού της αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Εξ άλλου εκ των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι τα πολιτικά δικαστήρια κρίνονται επί των εις αυτά υπαγομένων διαφορών ιδιωτικού δικαίου έχουν εξουσίαν να εξετάσουν παρεπιπτόντως το κύρος και την νομιμότητα των πράξεων της Διοικήσεως, ήτοι αν τα όργανα αυτής ενήργησαν κατά τους όρους και τύπους του νόμου και εντός της ανηκούσης εις αυτά εξουσίας, χωρίς να ελέγχουν και την κατ' ουσίαν κρίσιν αυτών. Έλεγχον της νομιμότητος της διοικητικής πράξεως συνιστά και η έρευνα περί

της υπάρξεως αιτιολογίας, όταν αυτή είτε επιβάλλεται ειδικώς υπό του νόμου είτε απαιτείται ως εκ της φύσεως της πράξεως, ως επί των πράξεων των ασφαλιστικών οργανισμών των αναφερομένων εις χορήγησιν ασφαλιστικών παροχών, δυναμένη πάντως εν τη περιπτώσει ταύτη να συμπληρούται εκ των στοιχείων του φακέλλου.

Δια να είναι πλήρης η αιτιολογία δέον το εκδίδον την διοικητικήν πράξιν όργανον να μη περιορίζεται εις γενικούς χαρακτηρισμούς δυναμένους να εφαρμοσθούν εις πάσαν περίπτωσιν, ουδέ να επαναλαμβάνει τας φράσεις του νόμου, αλλά να εκθέτη τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων εβασίσθη η κρίσις αυτού. Τέλος εκ των ιδίων ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι τα πολιτικά δικαστήρια εν διαπιστώσει παρανομίας των διοικητικών οργάνων έχουν εξουσίαν όπως ερευνούν περαιτέρω την υπόθεσιν, υποκαθιστώντα την διοίκησιν, και αποφαινώνται επί της ουσίας προς επανόρθωσιν του προσβληθέντος ιδιωτικού δικαιώματος. Ούτω πράττοντα δεν υπερβαίνουν την δικαιοδοσία των, διότι υπό την αντίθετον εκδοχήν θα ήτο αδύνατος η αποκατάστασις, της ζημίας, της προελθούσης εκ της παρανόμου πράξεως της Διοικήσεως.

Εν προκειμένω, ως προκύπτει, εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, το εφετεϊόν εδέχθη ανελέγκτως ως προκύψαντα εκ των αποδείξεων τα κάτωθι πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσίβλητος ετοποθετήθη αναγκαστικώς παρά τη αντιδίκω του ΔΕΗ κατά τας διατάξεις του α.ν. 1886/1/51 και απησχολήθη από 1.5.1965 δυνάμει συμβάσεως εξηρημένης εργασίας εν τω λιγνιτωρυχείω Αλιβερίου ως λιγνιτωρύχος-μπαζαδόρος. Το έτος 1967 προσεβλήθη υπό χρονίας ασθματικής βρογχίτιδος, κριθείς προσκαίρως ολικώς ανίκανος προς εργασίαν από 2.4.1969 έως 1.4.1970, από 2.4.1970 έως 1.4.1971 και από 2.4.1971 έως 14.1.1972 δυνάμει των υπ' αριθμ. 74-1651/1969, 73-16/1970 και 81-2095/1971 αποφάσεων της Πρωτοβαθμίου υγειονομικής Επιτροπής της αναιρεσειούσης ΔΕΗ. Την 31.8.1971 ο μισθωτός υπέβαλε προς την ΔΕΗ αίτησιν προς απονομήν συντάξεως ένεκεν ανικανότητος προς εργασίαν οφειλομένης εις τας ασυνήθεις και εκτάκτους συνθήκας παροχής αυτής. Η αίτησις απερρίφθη δυνάμει της υπ' αριθ. 1485/1971 αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλίσεως βάσει της εξής αιτιολογίας: Το Συμβούλιον Ασφαλίσεως λαβόν υπ' όψιν την από 2.8.1971 έκθεσιν ενόρκου εξετάσεως της Διοικητικής Επιτροπής Ερεύνης εργατικών ατυχημάτων συμφωνεί

ομοφώνως προς το πόρισμα αυτής έχον ούτως: Η επιτροπή λαβούσα υπ' όψιν άπαντα τα ανωτέρω τα εκ της δημιουργηθείσης εξετάσεως προκύψαντα στοιχεία και τας σχετικές διατάξεις της κυρίας νομοθεσίας απεφάνθη ότι η διαπιστωθείσα υπό της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής (αρ. απ. 81/2093/71) πρόσκαιρος ανικανότης του ως είρηται μισθωτού Κ.Ι. Α. Μ. 6900 δεν επήλθεν εις αυτόν συνεπεία της εν δεδομένη στιγμή απασχολήσεώς του υπό συνθήκας όλως εξαιρετικής και ανωμάλους, αλλ' αντιθέτως ούτος απησχολήθη πάντοτε υπό κανονικής συνθήκας ασκήσεως του επαγγέλματος του και εντός των ορίων της μετά του εργοδότη συμφωνηθείσης εργασίας, δηλονότι ως μπαζαδόρος του Λιγνιτορυχείου ΔΕΗ Αλιβερίου. Η αιτιολογία αύτη είναι διατυπωμένη κατά τρόπον τόσον ατελή και άοριστον, ώστε να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος υπό των δικαστηρίων της εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ορθής εφαρμογής του νόμου, αφού δεν γίνεται αυτόθι έκθεσις οιοδήποτε περιστατικού, αλλ' απλώς διατυπύται αναφορά εις πόρισμα επιτροπής τεταγμένης εις άσκησιν απλώς έργου διοικήσεως. Συνεπώς η απόφασις αύτη στερουμένη αιτιολογίας μη επιβαλλομένης μεν εκ του νόμου, απαιτουμένης όμως ως εκ της φύσεως αυτής, λόγω των δυσμενών δια τον ησφαλισμένον επιπτώσεων, και μη προκυπτούσης εκ του φακέλλου της υποθέσεως, δεν είναι νόμιμος και επομένως η επί τη βάσει της άνω αποφάσεως άρνησις αναγνωρίσεως δικαιώματος συντάξεως του ησφαλισμένου συνιστά αδικοπραξίαν του ασφαλιστικού οργάνου της ΔΕΗ. Εν συνεχεία το Εφετείον προέβη εις κατ' ουσίαν έρευναν των προϋποθέσεων απονομής συντάξεως δια την διαπίστωσιν της ζημίας του ησφαλισμένου και της εκτάσεως αυτής συνεπεία της παρανόμου πράξεως των οργάνων της ΔΕΗ και προσδιορισμόν του επιδικαστέου ποσού. Και δι' επικυρώσεως της αποφάσεως του ομοίως κρίναντος Πρωτοδικείου επεδίκασεν ως αποζημίωσιν την σύνταξιν του χρονικού διαστήματος από 1.4.1971 έως 1.4.1972. Ούτω πράξαν το Εφετείον εντός των ορίων της δικαιοδοσίας του προέβη εις παρεπίπτοντα έλεγχον της νομιμότητος (υπάρξεως αιτιολογίας) της υπ' αριθμ. 1485/1975 αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλίσεως δια να κρίνη περί της βασιμότητος ιδιωτικού δικαιώματος προσβληθέντος δια πράξεως της Διοικήσεως και νομίμως, αφού έλαβε υπ' όψιν τα στοιχεία του φακέλλου της υποθέσεως έκρινεν ότι υφίσταται αδικοπραξία λόγω ελλείψεως αιτιολογίας της άνω πράξεως. Τω όντι αύτη (η απόφασις του Συμ. Ασφαλίσεως) στερείται

πλήρους αιτιολογίας, αφού εν αυτή ουδαμώς εκτίθενται συγκεκριμένα περιστατικά των συνθηκών εργασίας του ησφαλισμένου, αλλ' εκτίθεται αορίστως ότι αύται ήσαν κανονικά και ουχία όλως εξαιρετικά και ανώμαλοι, χωρίς να εκτίθεται επίσης αν ο ησφαλισμένος ήτο υγιής κατά την πρόσληψιν και εν καταφατική περιπτώσει, διατί η εμφανισθείσα ασθένεια είναι άσχετος προς την υπηρεσίαν. Ομοίως εντός των ορίων της εξουσίας του προέβη εν συνεχεία το Εφετείον εις έρευναν των προϋποθέσεων απονομής συντάξεως προς διαπίστωσιν της ζημίας του αναιρεσιβλήτου εκ της εις βάρος του τελεσθείσης αδικοπραξίας ουδεμίαν σημασίαν έχει το ότι το Εφετείον πλεοναστικώς και άνευ επιδράσεως επί του διατακτικού της αποφάσεώς του περιέλαβεν εν αυτή ότι το Συμβούλιον Ασφαλίσεως είναι δικαιοδοτούν όργανον και η Τριμελής Επιτροπή είναι τεταγμένη εις άσκησιν απλώς έργου διοικήσεως. Όθεν απορριπτέοι οι αντίθετοι 1^{ος} και 3^{ος} λόγοι αναιρέσεως.

Επειδή ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως το Εφετείον προς σχηματισμόν της πεποιθήσεως του περί υπάρξεως αιτιολογίας εν τη αποφάσει του Συμβουλίου Ασφαλίσεως έλαβεν υπ' όψιν τα εκατέρωθεν μετ' επικλήσεως προσκομισθέντα έγγραφα, εις έτερον δε σημείον της αποφάσεως του εκθέτει ότι δεν υφίσταται αιτιολογία της αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλίσεως προκύπτουσα εκ του φακέλλου της υποθέσεως. Εκ τούτου συνάγεται αδιαστάκτως ότι έλαβεν υπ' όψιν και τα υπό της αναιρεσειούσης προσκομισθέντα και επικληθέντα έγγραφα ήτοι α) τας από 3.3.70 και 12.4.1971 ιατρικάς βεβαιώσεις του φυματιολογικού Ινστιτούτου Σισμανογλείου β) τας υπ' αριθ. 73/1970 και 8/1971 αποφάσεις Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής Αθηνών γ) την έκθεσιν ιατρικής εξετάσεως του αναιρεσιβλήτου κατά την πρόσληψιν δ) τα δελτία αποχής εκ της εργασίας αυτού και ε) το υπ' αριθ. 2290/1975 υπηρεσιακόν σημείωμα του λιγνιτωρυχείου Αλιβερίου, μάλιστα τα υπό στοιχεία β έγγραφα ρητώς εμνημόνευσεν εν τη αποφάσει του. Όθεν απορριπτέος ο 2^{ος} λόγος αναιρέσεως περί μη λήψεως υπ' όψιν επικληθέντων και προσαχθέντων αποδεικτικών μέσων.

(άρθρ. 559 παρ.11 ΚΠολΔ)